Turkish Studies
Educational Sciences
Volume 14 Issue 5, 2019, p. 2129-2145
DOI: 10.29228/TurkishStudies.29350
ISSN: 2667-5609
Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL BALKAN UNIVERSITY
EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

Received/Geliş: 05.08.2019 ***Accepted/Kabul:*** 15.10.2019

Report Dates/Rapor Tarihleri: Referee 1 (26.08.2019)-Referee 2 (06.09.2019)- Referee 3 (12.09.2019)

This article was checked by iThenticate.

ERASMUS PLUS KAPSAMINDA YURTDIŞINDA EĞİTİM GÖREN MÜZİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM SÜREÇLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Bahar AYDIN[*] - Ebru GÜNER CANBEY[**]

Osman E. SOĞULCAKLI[***] - Mehmet GİRGİN[****]

ÖZ

Erasmus Programı içeriğinde öğrenci değişimi, akademisyen değişimi, karşılıklı değişimin organizasyonu, ortak program (müfredat) geliştirme projeleri, yoğunlaştırılmış programlar, akademik uzmanlık ağları, Avrupa kredi transfer sistemi ve Erasmus dil kurslarından oluşmaktadır. Erasmus Programı'nın faaliyet alanları içerisindeki en yoğun faaliyetlerden biri ise öğrenci öğrenim hareketliliğidir. Ülkemizde müzik alanında yurtdışı değişim programları aracılığıyla öğrenciler çeşitli Avrupa ülkelerine gitmektedir. Bu programlardan biri olan Erasmus Plus kapsamında yurtdışına giden müzik öğrencilerinin eğitimlerine ve kültürel kazanımlarına yönelik deneyimleri ve algıları ile sürece ilişkin değerlendirmeleri bu çalışma kapsamında ele alınmaktadır. Çalışma 2014-2018 yılları arasında müzik alanında Erasmus Plus kapsamında Avrupa'ya eğitim amaçlı giden müzik öğrencilerinin gittikleri ülkelerdeki eğitim süreçlerine yönelik kazanım, algı ve beklentilerini anlamaya yöneliktir

Çalışma nitel araştırma desenlerinden biri olan örnek olay(durum) çalışmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan 'görüşme' tekniği kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu

[*] Dr. Dokuz Eylül Üniversitesi Senfonik Müzik Uygulama ve Araştırma Merkezi, E-posta: bahar.aydin@deu.edu.tr

[**] Doç. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, E-posta: ebrucanbey@gmail.com

[***] Öğr. Gör. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, E-posta: osman_sogulcakli@hotmail.com

[****] Öğr. Gör. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, E-posta: girgin.mhmt@gmail.com

kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır.

Araştırma Erasmus Plus kapsamında yurt dışına giden müzik öğrencilerinin bu programla ilgili bilgi alma kaynakları, ülke tercihlerindeki belirleyici etkenler, yurtdışı eğitim programını tercih etme nedenleri, eğitim sürecinde yaşadıkları zorluklar, gittikleri okuldaki imkânlar ve eğitim düzeyi açısından Türkiye'deki okullarıyla arasındaki farklar, gittikleri ülkede kültürler arası etkileşim ve iletişim kapsamında Türkiye'yi tanıtıcı ekinliklerde yer alma durumları, gittikleri ülkedeki müzisyenlerin, Türk Müziğine ilişkin görüşlerine yönelik öğrencilerin değerlendirmelerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus Plus, yurtdışı eğitim, müzik eğitimi

THE VIEWS OF MUSIC STUDENTS REGARDING THEIR FOREIGN EDUCATION EXPERIENCES WITHIN THE SCOPE OF ERASMUS PLUS PROGRAM

ABSTRACT

Erasmus Program consists of student exchange, academic lecturer exchange, organization of mutual exchange, joint curriculum development projects, intensive programs, networks of academic expertise, European credit transfer system and Erasmus language courses. One of the most intensive activities of the Erasmus Program is student training mobility. In Turkey, students visit various European countries through music exchange programs abroad. In this study, within the scope of the Erasmus Plus program, the experiences and perceptions of the music students who go abroad for their education and cultural achievements and their evaluations regarding the process are discussed. This study aims to understand the students' experiences, perceptions and expectations about the educational processes in the European countries they visited within the scope of Erasmus Plus in the field of music between 2014-2018.

This is a case study which is one of the qualitative study designs. In the study, one of the qualitative research methods, the 'interview' technique was used. The data were collected by a semi-structured interview form developed by the researchers. In the analysis of the data, content analysis method was utilized

This research includes assesment of students opinions of the music students who studied abroad within the Erasmus Plus student exchange program on their source of information for this program, determining factors in their preferred country, reasons for deciding to study in foreign programs, difficulties experienced in the educational process in terms of facilities and level of education in the schools they visited, their differences from the schools in Turkey, the scope of cross-cultural interactions and introductory communications regarding Turkey in the countries they visited, the opinions of the musicians at the countries they visited regarding the Turkish Music.

STRUCTURED ABSTRACT

Within the scope of the Erasmus Plus program, one of the student and lecturer exchange programs, cooperation has been made with various countries for activities such as training, educating, creating a joint program and internship programs every year. Erasmus Program consists of student exchange, academic lecturer exchange, organization of mutual exchange, joint curriculum development projects, intensive programs, networks of academic expertise, European credit transfer system and Erasmus language courses. One of the most intensive activities of the Erasmus Program is student training mobility. In this manner, the Erasmus program aims to promote the exchange of students and educators to promote international cooperation between European universities and to create a common platform in which studies and degrees are recognized by the countries in European Union. Students and lecturers who study abroad with a mutual exchange in various professional fields also visit European countries to study in the field of music.

This study aims to understand the students' experiences, perceptions and expectations about the educational processes in the European countries they visited within the scope of Erasmus Plus in the field of music between 2014-2018. In Turkey, students visit various European countries through music exchange programs abroad. In this study, within the scope of the Erasmus Plus program, the experiences and perceptions of the music students who go abroad for their education and cultural achievements and their evaluations regarding the process are discussed. Accordingly, 11 music students were interviewed who visited Italy, Poland, France, Germany, Switzerland, Ireland, Netherlands and Spain within the scope of the Erasmus Plus program. The students of the study group are studying opera, violin, viola, violoncello, flute, oboe, guitar and piano. The students consist of ongoing or graduated students from Dokuz Eylül University State Conservatory, Hacettepe University State Conservatory, Uludağ University State Conservatory, Selçuk University Conservatory, Uludağ University Music Education Department and Necmettin Erbakan University Music Education Department.

This is a case study which is one of the qualitative study designs. In the study, one of the qualitative research methods, the 'interview' technique was used. The data were collected by a semi-structured interview form developed by the researchers. In the analysis of the data, content analysis method was utilized. The process of creating the interview form and evaluating the data were carried out in three stages. The first stage includes the expectations of the students before the education process, the second stage includes the experiences the students gained during their foreign education process and the third stage includes the gains and evaluations of the process at the end of the education program. Within this research, the number of students sent abroad from Turkey and the information of the destination country is taken from Ulusal Ajans.

This research aims to understand the opinions of the music students who studied abroad within the Erasmus Plus student exchange program on their source of information for this program, determining

factors in their preferred country, reasons for deciding to study in foreign programs, difficulties experienced in the educational process in terms of facilities and level of education in the schools they visited, their differences from the schools in Turkey, the scope of cross-cultural interactions and introductory communications regarding Turkey in the countries they visited, the opinions of the musicians at the countries they visited regarding the Turkish Music.

According to the results of the study, it was determined that 7 participants obtained information about the Erasmus Plus program over the internet, 4 participants through their teachers, 3 participants from their friends and 2 participants from the activities in the school. According to the data obtained at the end of the interviews, it was seen that the students mostly gained information about the Erasmus Plus program from the Internet and their teachers. The results showed that the students mostly reached the information with an individual effort or by chance, and it was concluded that it is important that the information and support processes should work better, the schools should support and follow-up the activities on this subject, and that they should induce communication between the students and foreign institutions or coordinators.

According to the findings of the study, 9 participants have described their reasons for joining a study-abroad program as professional/personal experience, 6 participants as curiosity, 4 participants as job opportunities and 1 participant as learning a foreign language. International exchange programs provide an important opportunity for students who want to have professional and personal experiences in the field of music, who want to improve their language, and want to experience different cultures. Thus, students can have access to these opportunities while they continue their education.

According to the results of the study, 5 participants have stated that they determined the country of preference according to the education quality, 4 participants according to artistic / cultural characteristics, 4 participants according to that their economic situation, 2 participants according to an experience opportunity, 2 participants according to the ease of application process and 1 participant according to the opportunity of making music in a foreign country. In the field of music, the students were directed to the countries where they thought that they had more opportunities and higher quality education in their branches and they had the opportunity to experience that music's own location. Some students have stated that the application process was short and easy compared to other countries, which was decisive in their country preferences, while others have stated that they preferred that country because they thought that they could be more comfortable in the country they visited.

According to the results of the study, regarding the difficulties experienced during their foreign education process, 6 participants have stated that they experienced difficulties in foreign languages, 6 participants have stated that the amount of scholarship was not sufficient, 2 participants have stated the presence of discrimination and 2 participants have stated they experienced various problems regarding prejudices. The students who participated in the study have stated that

although they had a certain level of language skills, they experienced problems in the early stages of their education processes. However, they have stated that the amount of scholarship they received was only sufficient to cover basic living expenses, so their expectations such as social activities and travelling could not be met. Some students have stated that they faced cultural discrimination and prejudiced approaches.

Research findings by students in interviews related to differences between the schools in Turkey and the schools they visited within the Erasmus Plus program, 7 participants have stated differences regarding education/training, 3 participants have stated differences regarding libraries/sheet music archive, 5 have stated differences regarding live performance experiences and 2 have stated differences regarding physical conditions. The students who participated in the study have stated that they received more practice-oriented education in the schools they visited, they had more stage experience and the opportunity to practice, and that library facilities and sheet music archives were richer in the schools they visited. The students have stated that the physical conditions, especially the classrooms and study rooms were sufficient.

As a result of the interview about the cultural activities of the students in the countries they visited, it was determined that 11 participants gave concerts and 2 participants made introductory speech/activities. All of the students who participated in the study have stated that they had an introductory activity for Turkish Music.

According to the findings of the research, regarding the views of the community for Turkish Music in the countries that the participants visited, 7 participants have stated that their colleagues, teachers and friends found Turkish Music interesting and different while 2 participants found Turkish Music authentic.
However, four participants have stated that there was little recognition of Turkish music and musical works. The students have stated that they were able to present examples of Turkish music with concerts or presentations, they received questions about this subject and these concerts and presentations received interest from their friends and teachers.

Keywords: Erasmus Plus, foreign education, music education

Giriş

Cumhuriyet döneminde Türkiye'de toplumsal ve kültürel anlamda köklü değişiklikler yaşanmıştır. Bu değişim beraberinde yeni bir örgün eğitim sistemini zorunlu kılarak yeni bir eğitim sisteminin ele alınmasını sağlamıştır. Atatürk'ün çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni inşa etmesinde Batılı normları hedef alması ile yeni eğitim sistemi içerisinde özellikle üniversiteler Batılı normlara göre yeniden yapılandırılmıştır. Batılı normlara uygun bir sistemin tesis edilmesi için de Cumhuriyet'in ilk yıllarında bilim ve sanatın birçok alanında yetiştirilmek üzere devlet desteği ile yurtdışına öğrenci gönderilmiştir. 1925 yılında Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla yurt dışına gönderilen ilk öğrenci gurubuna Atatürk şu sözler ile hitap etmiştir:

"Sizi bir kıvılcım olarak gönderiyorum, volkan olup dönmelisiniz" (Tunçdemir, 2007; akt. Kurtaslan ve Yöre, 2009).

Cumhuriyet Türkiyesi'nin yeni eğitim politikaları kapsamında bilim alanında olduğu gibi sanat alanında da gençlerin yetişmesi için Avrupa'nın ünlü müzik okullarına devlet imkanları ile öğrenciler yollanmıştır. Bununla birlikte Avrupa'dan da sanatçı ve eğitimciler davet edilerek Türkiye'deki sanat kurumlarında görevlendirilmişlerdir. Yurt dışına yollanan birinci kuşak müzikçiler eğitimlerini tamamlayıp yurda döndükten sonra Türkiye'de müzik eğitimi kurumlarının yapılanmasında önemli rol oynamışlardır (Şahin ve Duman, 2008; Ece, 2006; Say, 1998). Buradan da anlaşıldığı üzere özellikle Batı müziği eğitiminin Türkiye'de okullaşma sürecinde gerek Avrupa'dan gelen eğitimcilerin, gerekse yurt dışına yollanan öğrencilerin eğitimlerini tamamlayıp yurda dönerek müzik eğitimi ve icra kurumlarında görev almasının önemi büyüktür.

Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yıllarında MEB kapsamında verilen yurt dışı burslarına ek olarak YÖK ve TÜBİTAK kapsamında verilen burslar ile günümüzde yurt dışında eğitim imkanları daha da artmıştır.

Günümüzde yukarıda bahsedilen devlet kurumlarının sağladığı yurtdışı eğitim imkanlarına ek olarak Avrupa Birliği projeleri kapsamında öğrenci- öğretim elemanı değişim programı olan Erasmus Plus ile birçok öğrenci ve öğretim elemanı yurt dışına mesleki eğitim için gidebilmektedir. Erasmus Plus programı ismini Hollandalı Desiderius Erasmus'tan (1465- 1536) almıştır. Erasmus dogmatik düşüncenin ortadan kaldırılması, insan hakları ve özgürlük alanının genişlemesi için Avrupa'nın çeşitli üniversitelerinde çalışmış ve yaşamını, evrensel bilgelik kavramını geliştirmeye adamıştır. Erasmus, 16. yüzyılın başlarında dönemin en göze çarpan eğitim bilimcisi olarak da anılmaktadır. Katı yönetimlerin eleştirisini yaparak özellikle hümanizme dayalı bir eğitim sistemini içeren yeniliklerin gayretli savunucusu olmuştur. Erasmus'un idealleri arasında, öz ve dilsel kaynağını Yunanistan ve Roma'nın yazınsal mirasından alan ortak bir kültüre sahip bir Avrupa'ya ulaşmak da bulunmaktadır (Rençber, 2005; akt. Özdem, 2013; s.64).

Erasmus Plus programı Erasmus'un idealleriyle örtüşecek şekilde amaç ve çerçevesini belirlemiş ve faaliyet alanlarını oluşturmuştur. Program öğrenci değişimi, akademisyen değişimi, karşılıklı değişimin organizasyonu, ortak program (müfredat) geliştirme projeleri, yoğun programlar, akademik uzmanlık ağları, Avrupa kredi transfer sistemi ve erasmus dil kursları gibi faaliyet alanlarından oluşmaktadır (Ulusal Ajans, 2017). Erasmus Programı'nın faaliyet alanları içerisinde en önemli yeri ise öğrenci öğrenim hareketliliği oluşturmaktadır. Avrupa Birliği tarafından finanse edilen bu program, üniversiteler arası iletişimi geliştirmeyi ve Avrupalılık boyutunun arttırılmasını amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda Erasmus programı, Avrupa üniversiteleri arasında ülkelerarası işbirliğini teşvik etmek amacıyla öğrencilerin ve eğitimcilerin karşılıklı değişimini sağlamayı ve Avrupa Birliği ülkelerindeki çalışmaların ve alınan derecelerin tanındığı ortak bir platform oluşturmayı hedeflemektedir.

Türkiye'deki üniversitelerde Erasmus Plus kapsamındaki tüm faaliyetler Erasmus Plus Koordinatörlüğünce yürütülmektedir. Erasmus Plus Koordinatörlükleri, Avrupa Birliği'nin Hayat Boyu Öğrenme programı çerçevesinde dış ilişkilerin kurulması ve değişim programlarında üniversitelerin yer alması amacıyla kurulmuştur. Erasmus Plus kapsamında üniversite öğrencilerinin yurt dışında mesleki eğitim alması için Öğrenim Hareketliliği ve Staj Hareketliliği olmak üzere iki program bulunmaktadır (NEU, 2019)

Öğrenim Hareketliliği

Daha önce "Öğrenci Değişimi" faaliyeti olarak isimlendirilen öğrenim hareketliliği programı, Hayat Boyu Öğrenme Programı kapsamında "Öğrenci Öğrenim Hareketliliği" faaliyeti olarak devam ettirilmiş. 2014 yılından itibaren de Avrupa Birliği tarafından yapılan düzenleme ile tüm programlar tek çatı altında birleştirilerek Erasmus Plus adı altında yürütülmeye başlanmıştır.

Erasmus Plus ile Türkiye'de örgün eğitim veren Erasmus Üniversite Beyannamesi (EÜB) sahibi bir yüksek öğretim kurumunda kayıtlı öğrenciler 1 akademik yıl içinde 1 veya 2 (3-12 ay arasında) dönemliğine diğer bir Avrupa ülkesi EÜB sahibi yükseköğretim kurumunda değişim öğrencisi olma ve program dahilinde yurtdışında kaldıkları süre için mali destek alma şansına sahip olurlar.

Öğrenim Hareketliliğinden faydalanabilmek için öğrencilerin kendi kurumlarının Erasmus Koordinatörlüklerine başvurmaları ve seçim sürecine dahil olmaları gerekir. Lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri arasından akademik not ortalaması ve Erasmus Koordinatörlükleri tarafından yapılan yabancı dil sınavından alınan puana göre kontenjan dahilinde seçim yapılmaktadır (NEU, 2019).

Erasmus Plus Staj Hareketliliği

Yükseköğretim kurumunda kayıtlı bir öğrencinin yurtdışındaki bir işletmede veya organizasyonda mesleki eğitim alma ve/veya çalışma deneyimi kazanma sürecidir. Erasmus Plus staj hareketliliğinde amaç, öğrencinin bir Avrupa ülkesinde, öğrenim gördüğü mesleki eğitim alanında uygulamalı iş deneyimi elde etmesidir.

Staj hareketliliği lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri için 2 ile 12 ay arasında bir süredir. Meslek yüksekokulu gibi kısa dönemli yükseköğretim programları öğrencileri için asgari süre 2 aydan başlar ve 12 aya kadar sürebilir.

Öğrencilerin faaliyete katılabilmeleri için Erasmus Plus Üniversite Beyannamesi sahibi bir yükseköğretim kurumunda öğrenci olmaları; öğrencisi oldukları yükseköğretim kurumuna başvurmaları ve Erasmus Plus kapsamında staj yapmak üzere seçilmeleri gerekmektedir. Öğrenci seçimleri öğrenim hareketliliğinde olduğu gibi akademik not ortalaması ve yabancı dil puanına göre yapılır (NEU, 2019).

Erasmus Plus kapsamında öğrencilerin dışında, akademik ve idari personel de yurt dışına gidebilmektedir.

Ortaya çıktığı toplumların kültürel öğelerinden biri olan müzik, daima toplumsal yapının, yaşamın bir parçası olmuştur. Bununla beraber müzik aynı zamanda kültürlerarası kaynaşmanın sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Erasmus'un da savunduğu hümanist yaklaşımın oluşması ve dogmatik yaklaşımların eritilmesi ise belki de en çok müzik gibi evrensel öğeleri içinde barındıran, doğası gereği çeşitliliği ortak bir platformda birleştirebilen bir yapıyla mümkün olmaktadır.

Bu çalışma müzik öğrencilerinin Erasmus Plus kapsamında eğitimlerine ve kültürel kazanımlarına yönelik deneyimleri ve algılarına ilişkin görüşleri ile eğitim sürecine ilişkin değerlendirmelerini kapsamaktadır. Çalışmanın amacı Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren eğitim politikasında yer alan yurtdışında öğrencilerin eğitimi çerçevesinde ve bunu takip eden süreçteki değişim programlarından biri olan Erasmus Plus programının en yoğun faaliyet gösterdiği alanlarından biri olan öğrenci-öğrenim hareketliliği kapsamında müzik öğrencilerinin eğitim süreçlerine yönelik kazanım, algı ve beklentilerinin incelenmesidir. Bu çerçevede araştırma, Erasmus kapsamında yurtdışına müzik alanında giden öğrencilerin kişisel ve toplumsal boyuttaki beklentiler ve hedeflerinin ne kadar karşılanabildiğine ilişkin bir durumu ortaya koyması açısından müzik öğrencileriyle yapılmış ilk çalışmadır. Bu kapsamda çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

1. Son 5 yılda Türkiye'den Erasmus Plus kapsamında müzik alanında yurt dışına eğitime gidenlerin sayısı kaçtır?
2. Erasmus Plus kapsamında öğrenci değişim programları ile yurt dışına giden müzik öğrencilerinin bu programla ilgili bilgi alma kaynakları nelerdir?
3. Öğrencilerin yurtdışı eğitim programını tercih etmesindeki nedenler nelerdir?

4. Öğrenci değişim programları ile yurt dışına giden müzik öğrencilerinin ülke tercihindeki belirleyici etkenler nelerdir?
5. Öğrencilerin yurt dışı eğitim sürecinde yaşadıkları zorluklar nelerdir?
6. Öğrencilerin gittikleri okullardaki imkanlar ve eğitim düzeyi ile Türkiye'deki okullardaki imkanlar ve eğitim düzeyi hakkındaki görüşleri nedir?
7. Öğrenciler gittikleri ülkede kültürler arası etkileşim ve iletişim kapsamında Türkiye'yi tanıtıcı ekinliklerde yer almışlar mıdır?
8. Öğrenciler gittikleri ülkedeki müzisyenlerin, Türk Müziğine ilişkin görüşlerini nasıl değerlendirmişlerdir?

Yöntem

Bu araştırma, Erasmus Plus kapsamında üniversitelerin müzikle ilgili bölümlerinde öğrenim gören ya da öğrenimini tamamlanmış olan öğrencilerin yurt dışı eğitim süreçlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirildiği durum saptamaya yönelik nitel bir araştırmadır. (Yıldırım ve Şimşek 2011) nitel araştırmayı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamaktadırlar.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinde sıkça başvurulan veri toplama araçlarından biri olan 'görüşme' tekniği kullanılmıştır. Diğer insanların sosyal gerçekliğe ilişkin bilgileri, kavramları, görüşleri, deneyimleri, etkileşimleri, anlamlandırmaları ve duyguları ile ilgileniliyorsa, tek yol, belki de en iyi yol görüşme tekniğiyle onlara ulaşmaktır (Mason, 1996: 39; akt. Türnüklü, 2000).

Çalışma Grubu

Bu araştırmada çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemleri tam anlamıyla nitel araştırma süreci içinde ortaya çıkmıştır. Amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu örneklemede seçim için önemli olduğu düşünülen ölçütler belirlenir. Bu ölçütlere göre seçilen örneklemin, araştırma evrenini bütün nitelikleri ile temsil edebildiği düşünülür (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 56).

Bu bağlamda çalışma grubunu 2014-2018 yılları arasında Erasmus Plus kapsamında yurtdışında eğitim alan müzik öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki 11 öğrenci (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11); Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Selçuk Üniversitesi Konservatuvarı, Uludağ Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde öğrenimi devam eden ya da mezun olmuş öğrencilerdir.

Tablo 1: 2014-2018 yılları arasında öğrencilerin Erasmus Plus öğrenim hareketliği kapsamında gittikleri ülkeler ve alanları:

Katılımcı	Branş	Ülke
K1	Obua	İsviçre
K2	Opera	İtalya
K3	Gitar	Polonya
K4	Viyola	Polonya
K5	Piyano	Polonya
K6	Flüt	İtalya
K7	Piyano	Hollanda
K8	Viyolonsel	Almanya
K9	Opera	Polonya
K10	Obua	İspanya
K11	Keman	İrlanda

Tablo 1'de Erasmus Plus kapsamında öğrencilerin en çok Polonya'ya (4 kişi) gittiği görülmektedir. Diğer Avrupa ülkelerine giden öğrenci sayısı ise İtalya 2, Almanya 1, İsviçre 1, İrlanda 1, Hollanda, 1 İspanya 1'dir.

Verilerin Toplanması

Erasmus Plus kapsamında yurtdışına giden öğrencilerin yurtdışı eğitim süreçlerine yönelik görüşleri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar; ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verir. Bu tür görüşmede, araştırılan kişilerin de araştırma üzerinde kontrolleri söz konusudur (Ekiz, 2003: 62).

Görüşme 9 öğrenci ile yüz yüze yapılmıştır. İki katılımcı Erasmus süreci bittikten sonra tekrar yurtdışına döndükleri için onlara e-posta yoluyla ulaşılmıştır. Görüşmeye katılmada gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Görüşmeye katılan katılımcıların kimliklerinin saklı kalacağı vurgulanmıştır. Görüşmeler 20 dk. ile 30 dk. arasında gerçekleşmiş olup, veriler araştırmacılar tarafından kayıt cihazı ile kayıt edilmiştir.

Formun oluşturulmasının ilk aşamasında yurtdışı eğitim sürecinin çeşitli aşamalarındaki bilgi, kazanım, deneyim, beklenti ve algılar üzerinden ilgili literatür incelenerek ve çalışmanın amaçlarına yönelik maddelerden oluşan bir taslak hazırlanmıştır. Oluşturulan formun kapsam geçerliğiyle ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur. Bunun için formu üç müzik eğitimcisi, bir eğitim bilimci ve bir Türkçe eğitimcisinin "uygun", "uygun değil" ve "geliştirilebilir/öneriler" seçeneklerine uygun olarak değerlendirmesi istenmiştir.

Gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra oluşturulan ön uygulama formunun işlerliğini anlamak için 3 Erasmus öğrencisiyle ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulamadan sonra sorulardan birinde 2 öğrencinin tereddüt ettiği ve aynı şekilde soruya ilişkin tekrar soru sorduğu görülmüş ve gerekli düzeltme yapılmıştır. Formun son halinin ilk bölümünde kişisel-tanıtıcı bilgileri içeren 7 madde, görüşme kısmında ise 13 madde yer almaktadır. Sorular kategorilere uygun sıralamayla oluşturulmuştur. Süreç öncesine yönelik maddeler (1,2,3,4,6) sürece ilişkin maddeler (5,7,8,9,10-a,b,c,d maddeleri) süreç sonrasına ilişkin maddeler (10-e,11,12,13)şeklindedir.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirlerine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek, anlaşılır bir biçimde organize etmek ve yorumlamaktır. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılmış, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmiş ve verileri açıklayan temalar saptanmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2011). Her görüşme birden başlayarak numaralandırılmıştır. Veriler okunurken anlatılmak istenen düşüncenin tespit edilmesi amacıyla kelime, cümle ve paragraflar kodlanmıştır (Brott ve Myers, 2002). Kodlama araştırmanın amacı ve görüşme soruları çerçevesinde yapılmıştır.

Bulgular

Erasmus Plus kapsamında yurtdışı değişim programında yer alan öğrencilerin eğitim süreçlerine yönelik görüşlerinden elde edilen sonuçlar betimsel analiz yöntemi ile analiz edilerek 7 tema oluşturulmuştur. Bu temalar "öğrencilerin Erasmus Plus Programı'na ilişkin bilgi edinme kaynakları", "öğrencilerin yurtdışı eğitim programını tercih etme nedenleri "öğrencilerin ülke tercihlerini etkileyen etkenler", "öğrencilerin Erasmus Plus Programı kapsamında yurtdışı eğitim süresince karşılaştıkları

zorluklar", "öğrencilerin Erasmus Plus kapsamında gittikleri okullardaki ve Türkiye'deki okullarındaki imkanlar ve eğitim düzeyi hakkındaki görüşleri", ". öğrencilerin Erasmus Plus kapsamında gittikleri ülkede Türkiye'yi tanıtıcı ekinliklerde yer alma durumu", Öğrencilerin Erasmus Plus kapsamında gittikleri ülkedeki müzisyenlerin Türk müziğine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi" olarak belirlenmiştir.

7 temaya ek olarak araştırmanın konusu kapsamında Ulusal Ajans'tan son 5 yılda kaç tane müzik öğrencisinin yurt dışına gönderildiği nicel bulgu olarak alınmıştır (Tablo 2)

Tablo 2: 2014-2018 yılları arasında yükseköğretim kurumlarında eğitim gören Müzik alanı öğrencilerinin Erasmus Plus kapsamında öğrenci öğrenim hareketliği için yurtdışına gönderilme sayıları

Çağrı Yılı	Öğrenci Sayısı
2014	49
2015	41
2016	72
2017	76
2018	32
Toplam	**270**

Kaynak: Ulusal Ajans (2018)

Tablo 2'de Ulusal Ajans verilerine göre 2014-2018 yılları arasında Erasmus Plus kapsamında müzik alanında öğrenci öğrenim hareketliği için yurtdışına giden öğrencilerin toplam sayısının 270 olduğu görülmektedir.

Tablo 3'de öğrencilerin yurtdışı eğitim programını tercih etme nedenlerine ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Erasmus Plus programına ilişkin bilgi edinme kaynakları

Kategori	Örnek Görüş
İnternet (7 katılımcı)	"*Yurtdışında okuma imkanlarını araştırıyordum, dolayısıyla internetten Erasmus yapabileceğimi öğrendim"*(K7) *"İnternetten yaptığım araştırmalar ve ailemin bilgilendirmesiyle haberdar oldum. Öğretmenlerime sordum fakat müzik öğretmenliği bölümünden daha önce giden olmadığı için çok bilgi sahibi değillerdi"(K3)*
Öğretmen (4 katılımcı)	*"İlk olarak piyano öğretmenim bahsetti. Bu konuyla ilgilenen okulumuzda bir birim olduğunu bilmiyordum. Sonrasında beni okuldaki ilgili hocaya yönlendirdi"(K5)* *"Öğretmenimin yol göstermesi ile başladı. Sonrasında internetten kendim araştırdım".(K8)*
Arkadaş (3 katılımcı)	*"Aynı bölümde benim bir sınıf üstümde okuyan bir arkadaşım aracılığıyla haberdar oldum"(K2)* *"Başka üniversitede farklı bir bölümde okuyan bir arkadaşım gitmişti. Orayla ilgili anlattıkları ilgimi çekmişti, acaba ben de yapabilir miyim diye düşünmüştüm"(K9)*
Okul etkinlikleri (2 katılımcı)	*"Yan okulumuz GSF'ye gelen Erasmus tanıtımına katıldım ve sonrasında araştırmaya başladım"(K3)* *"Okuldaki afişleri görmüştüm, ilgimi çekti ve başvuru koşullarına baktım"(K6)*

Tablo 3 incelendiğinde Erasmus Plus kapsamında öğrenci değişim programları ile yurt dışına giden müzik öğrencilerinin programa ilişkin bilgi edinme kaynakları sırasıyla internet (7 katılımcı), öğretmen (4 katılımcı), arkadaş (3 katılımcı) ve okul etkinlikleri (2 katılımcı) olarak belirlenmiştir.

Tablo 4'de öğrencilerin yurtdışı eğitim programını tercih etme nedenlerine ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin yurtdışı eğitim programını tercih etme nedenleri

Kategori	**Örnek Görüş**
Mesleki/Kişisel Deneyim (9 katılımcı)	*"Farklı bir ülkede hem güzel vakit geçirip hem iyi bir eğitim almak istemem ve ayrıca genel olarak ailemden ve alıştığım her şeyden uzak kalmamın beni hayata hazırlayabilecek bir deneyim olacağını düşünmem em belirleyici etkenlerden birisiydi"(K10).* *"Amacım kendimi geliştirmekti; kendimi daha iyi tanıyıp ne yapıp yapamadığımı görebilmek müzik alanında yurtdışında bir deneyim elde edebilmeyi amaçlamıştım"(k4)*
Kültürel ilgi (6 katılımcı)	*"Gittiğim ülkenin kültürünü ve sistemini anlamak istiyordum. İlk yurtdışı deneyimim olacağı için ve İtalya olduğu için ayrıca heyecanlıydım". (k6)* *"Farklı kültürlere ve farklı yaşam biçimlerine her zaman ilgim ve merakım vardı. Evde de bununla ilgili çok sayıda kitap, dergi vardı. Sanırım ailemin de yurt dışına karşı hep ilgisi vardı."(K1).*
İş imkanları (4 katılımcı)	*"Türkiye'de aldığımız eğitimden sonra yeni fırsatlar açmak ve farklı görüşleri öğrenmek istedim. Yurtdışında alanımızla ilgili iş imkanlarının daha fazla olabileceğini düşündüm."(k8)* *"Zannediyordum ki çok farklı şeyler öğreneceğim ve ünlü piyanistlerle tanışıp çalışabileceğim, çevrem oluşacak ve ufkum daha da açılacak, ancak pek umduğum gibi olmadı"(k7)*
Yabancı dil(1 katılımcı)	*"İtalya opera açısından önemli bir ülke ayrıca sadece İngilizce değil ikinci yabancı dil olarak öğrendiğim İtalyanca'yı da yerinde pratik yapmak iyi olur diye düşündüm"(k2).*

Tablo 4'e göre öğrencilerin yurtdışı eğitim programını seçme nedenlerinin başında mesleki ve kişisel deneyim edinme (9 katılımcı), kültürel ilgi(6 katılımcı), iş imkanları(4 katılımcı) gelmektedir. Bir katılımcı yurtdışı eğitim programını seçme nedenini yabancı dilini geliştirmek olarak ifade etmiştir.

Tablo 5'de öğrencilerin Erasmus Plus programı kapsamında ülke tercihinde belirleyici etkenlere ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin Erasmus Plus programı kapsamında ülke tercihinde belirleyici etkenler

Kategori	**Örnek Görüş**
Eğitim kalitesi (5 Katılımcı)	*" Almanya'yı tercih etmemin nedeni öncelikle müzik eğitiminde en üst sıralarda yer alması. Ayrıca her şehrinde bir Müzik Yüksekokulu var farklı hocaları tanıma şansı var"(K8)* *"Polonya yıllar boyunca Almanya ve Rusya arasında tampon bölge olarak kalmış bir ülke, bu ülkeler yıllarca işgal etmişler ve ülkede kendi eğitim disiplinlerini uygulamışlar. Bu sebeple Rus ekolünün disiplini ile Alman ekolünün teknik özelliklerinin birleştiği bir sistemde eğitim almak çok ilgi çekiciydi.(K9)*
Sanatsal/Kültürel özellikler (4 katılımcı)	*"İtalya'yı tercih etmemin sebebi opera tarihinde çok önemli bir yeri olması" (K2).*
Ekonomik olması (4 katılımcı)	*"Gitmeden önce ekonomik durumuma göre yaşam koşulları uygun ülkelere baktım. İçlerinde Polonya'nın Türkiye ile ekonomik koşullar bakımından hemen hemen aynı olduğunu öğrendim bu sebeple Polonya'yı seçtim "(K4).*
Deneyim imkânı (2 katılımcı)	*"Almanya'da çalabileceğim birçok orkestra olduğu için Almanya'yı seçtim" (7).*
Başvuru sürecinde kolaylık (2 katılımcı)	*" Aslında önce Varşova Chopin Üniversitesi Müzik Bölümü'ne başvurmuştum fakat başvuru süreci ile ilgili sorunlar çıkınca en kolay başvuru yapılan ve çabuk cevap alınan yerin Polonya olduğunu öğrendim. Bu nedenle Polonya'yı tercih ettim"(K3)*
Farklı türde müzik yapabilme (1 katılımcı)	"İtalya'da okuyan tanıdıklarım İtalya'da klasik müzik dışında caz yapabileceğimi de söylediler" (K6).

Tablo 5'e göre Erasmus Plus kapsamında öğrencilerinin ülke tercihinde belirleyici etkenler eğitim kalitesi (5 katılımcı), sanatsal/kültürel özellikler(4 katılımcı), ekonomik olması(4 katılımcı), deneyim imkanı (2 katılımcı), başvuru sürecinde kolaylık (2 katılımcı), farklı türde müzik yapabilme (1 katılımcı) olarak belirtilmiştir.

Tablo 6 'de öğrencilerin Erasmus Plus programı kapsamında yurtdışı eğitim sürecinde karşılaştıkları zorluklara ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir

Tablo 6: Öğrencilerin yurtdışı eğitim sürecinde karşılaştıkları zorluklar

Kategori	**Örnek Görüş**
Yabancı Dil (6 katılımcı)	*"Dili aktif olarak kullanmak bakımından ilk 1 ay iletişim kurmakta gerçekten zorlandım" (K9).* *"İngilizcem çok yeterli değildi, sunum yaparken zaman zaman zorluk çektim. Fakat Poznan'da halkın çoğu İngilizce bilmiyordu. Asıl zorluk bu oldu."(K4)* *"Gittiğim şehirde günlük yaşamda İngilizce konuşan kişi sayısının azlığı biraz sorun yarattı"(K5).*
Burs Miktarı (6 Katılımcı)	*"Sadece kalmama ve yaşamama yetecek kadar burs aldık. Kaldığım süre içinde dışarıdan yiyemedim ve gezemedim. Bu yüzden genellikle evdeydim "(K7).* *"Burs miktarı temel ihtiyaçları karşılamak için yeterli fakat dışarıda bir şeyler yapmak için maalesef yetersiz" (K2).*
Ayrımcılık (2 katılımcı)	*"Türkiye'yi Arap ülkeleri gibi zannediyorlardı. Bu yüzden terör konusunda nadir de olsa suçlayıcı konuşmalara maruz kaldım."(K9).* *"Aşırı milliyetçi bir kısım insanla biraz sorun yaşadım. Fakat bu oldukça az rastladığım bir durum oldu"(K5) "Bana karşı olmadı fakat başka Türk arkadaşlardan birine dinle ilgili ayrımcılık yapıldığını duydum"(K6).*
Önyargı (2 katılımcı)	*"Türklerle ilgili yanlış bilgilere sahiplerdi, temizlik, kadınların kıyafeti vb."(K9).* *"Müslümanlık ile ilgili ön yargıları vardı. Örneğin kadınların kara peçe takarak gezip gezmediğini sordular"(K3).*

Tablo 6'ya göre öğrencilerin yurtdışındaki eğitimleri süresince en çok karşılaştıkları zorluklar yabancı dil (6 katılmcı), burs miktarı (6 katılımcı), ayrımcılık (2 katılımcı), önyargı (2 katılımcı) olarak belirtilmiştir.

Tablo 7'de öğrencilerin Erasmus Plus kapsamında gittikleri okullardaki sistemle Türkiye'deki okullarındaki sistem arasındaki farklara ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 7: Öğrencilerin Erasmus Plus kapsamında gittikleri okulların sistemi ve Türkiye'deki okulların sistemi arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri

Kategori	**Örnek Görüş**
Eğitim/öğretim (7 katılımcı)	*"Teori derslerinde bile hoca-öğrenci diyaloglarıyla ve pratiğe dayalı bir şekilde daha aktif ders işlendiğini fark ettim. Ayrıca tek bir dersin farklı kurslarına küçük gruplar halinde girildiği için daha çok verim alındığını düşünüyorum"(k8)* *"Türkiye'deki okulum devlet dairesi gibi 5 te kapanmıyor olması yeterince pratik yapmaya olanak sağlamıyordu."(k9)* *"Türkiye'ye kıyasla daha pratiğe dayalı bir eğitim sistemi var ve öğrencilerin birlikte çalışmasına daha fazla önem veriliyor"(K2)* *"Eğitim olarak bence Türkiye'de daha katı bir eğitim var. Çok serbest bir eğitimin iyi bir eğitim olacağını düşünmüyorum. Önce belirli teknikler ve bilgiler öğretilmeli ve sonrasında öğrenci serbest bırakılmalı diye düşünüyorum"(k7)*
Sahne Deneyimi (5 katılımcı)	*"En önemlisi çok fazla konser verip sahneye çıkma imkânımız oluyor. Sınıf konserleri dışında ayda 2 kere düzenlenen "öğlen konseri "gibi konseptlerle tamamen gönüllü olarak sahneye çıkabiliyoruz. "(k8).* *"Eğitim sistemi daha çok uygulamaya dayalı ayrıca çok fazla konsere çıkma imkânı var her yerde çalabiliyorsunuz bu benim için önemli bir etkendi çünkü sahnede daha rahat olmamı sağladı, korkumu yendim diyebilirim"(k11).*
Kütüphane/nota arşiv(3 katılımcı)	*"Kütüphaneleri okulumun kütüphanesinden kıyas yapılamayacak kadar çok kitap ve nota barındırıyordu"(k6).* *"Burada bazı orijinal notalara ulaşmak konusunda sıkıntılar oluyor. Örneğin kütüphanemizde hep eskiden alınmış notalar var ve yeni eserler pek bulunmuyor"(k1).*
Fiziki koşullar(2 katılımcı)	*"Eğitim yapılan mekânlardaki fiziksel şartlar ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekildeydi, herhangi bir eksiklik yoktu"(k4).* *"Binaların durumu, odaların kullanım olanakları, ayrıca piyanolar, araç-gereç vb çok daha üst sıralarda"(k5).*

Tablo 7'ye göre öğrencilerin Erasmus Pprogramı kapsamında gittikleri okullar ve Türkiye'deki okullarındaki farklılıklara ilişkin cevaplarda eğitim/öğretim(7 katılımcı), sahne deneyim (5 katılımcı), kütüphane/nota arşiv(3 katılımcı), fiziki koşullar(2 katılımcı) olarak belirtilmiştir.

Tablo 8'de öğrencilerin gittikleri ülkede Türkiye'yi tanıtıcı etkinliklerde yer alma durumuna ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 8: Öğrencilerin gittikleri ülkelerde Türkiye'yi tanıtıcı ekinliklerde yer alma durumu

Kategori	**Örnek Görüş**
Konser (11 katılımcı)	*"Gitarla Türk eseri çaldığımda merak etmişlerdi, bir konserde de Türk eserleri çalarak tanıtmıştım"(k3).* *"Türkiye-Polonya gecesi adı altında düzenlenen konserde Türk bestecilerin eserlerini seslendirdim"(k5).* *"Bağlama ile Türk halk müziği konseri yaptım. Bağlama ve çaldığım eserler onlara çok ilginç geldi. Makamları ve eserlerin seyirleri onlar için de değişik bir müzik deneyimiydi. Bağlamanın farklı icra tekniklerinden "şelpe" ile çaldığım eserler ise onları oldukça hayretler içerisinde bıraktı"(k4).* *"Türk Gecesi konseri ile Türk beşlerinden halk ozanlarına kadar geniş bir yelpazayi içeren konser gerçekleştirdik"(k9).*
Sunum/konuşma(2 katılımcı)	*"Fazıl Say'la ilgili bir sunum yaptım, dünya çapında bir piyanist olduğundan söz ettim ve bazı bestelerini çaldım"(k7).* *"Open Day" adı altında ülkemizi tanıtan fotoğrafların da olduğu bir konuşma yapmıştım. Okula ait bir kanalda da yayınlanmıştı"(k3).*

Tablo 8'e göre Erasmus Plus öğrencileri gittikleri ülkelerde en çok konser yaptıklarını belirtmişlerdir. 2 katılımcı konser haricinde tanıtıcı sunum/konuşma yaparak Türkiye'yi ve Türk müziğini tanıtan etkinliklerde bulunmuşlardır.

Öğrencilerin tamamı Türk eserlerini konserlerde seslendirme imkanı bulmuştur. Bir öğrenci farklı olarak bağlama ile konser yapmıştır. İki öğrenci de Türkiye'yi ve Türk Müziği'ni tanıtıcı etkinlikler de yer almıştır.

Tablo 9'da öğrencilerin gittikleri ülkedeki müzisyenlerin Türk müziğine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesine ilişkin kategorilere ve örnek görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 9: Öğrencilerin gittikleri ülkelerdeki müzisyenlerin Türk Müziğine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi

Kategori	**Örnek Görüş**
İlgi çekici/farklı (7 katılımcı)	*"Konserlerde ve provalarda herkese farklı gelen bir müzik olduğunu gelen tepkilerden anlıyordum ancak genel olarak çok ilgilerini çekiyordu"(k1).* *"Türk eserlerini çaldığım bir konserde makamsal müzik konusunda çok fazla soru aldım. Türk müziği çalgıları ve bu çalgıların yapısal özellikleri, ses özellikleri ve Türk müziği ses sistemi ile ilgili beğeni gösteren ve daha fazla öğrenmek istediklerini belirten yorumlar paylaştılar"(k5).*
Otantik (2 Katılımcı)	*"Oldukça otantik bulduklarını söylediler. Türk müziği makamlarını çok ilgi çekici buldular. Uzun İnce Bir Yoldayım'ı söylediğimde profesörüm sözleri bilmeden eser ile ilgili doğru saptamalarda bulundu, melodinin ona hüzün ve kaybolmuşluğu anlattığını söyledi. Birkaç arkadaşım bu eserlerden bazılarının notalarını aldı"(k9).*
Az tanınırlık (4) katılımcı)	*"Yaşıtlarım ülkeyle ve Türk müziği ilgili çok fazla bilgiye sahip değil, büyükler bu konuda daha bilgili. Fazıl Say birçok insan tarafından tanınıyor ama Türk eserleri için aynı şeyi söyleyemem"(k8).* *"Türk müziğinin tanınmadığını söyleyebilirim. Ancak bu konuda ilgileri ve merakları olduğunu da düşünüyorum. Çünkü Türk eseri çaldığımda çok fazla soru soruyorlardı"(k11).*

Tablo 9 incelendiğinde öğrenciler gittikleri ülkelerdeki müzisyenlerin (öğretmenleri, arkadaşları gibi) Türk müziğine ilişkin yorumlarını ilgi çekici/farklı (7 katılımcı), otantik(2 katılımcı) ve az tanınır (4 katılımcı) olarak tanımlamışlardır.

Sonuç

Son yıllarda MEB, YÖK ve TUBİTAK kapsamında yükseköğretim kurumlarına yönelik yurt dışı eğitim desteklerinin yanı sıra Avrupa Birliği projeleri kapsamında Erasmus Plus öğrenci öğrenim hareketliliği programı ile birçok öğrenciye yurt dışı eğitim imkanı sağlanmıştır. Araştırma kapsamında Erasmus Plus öğrenci öğrenim hareketliliği kapsamında yurt dışına giden müzik alanı öğrencilerinin sürece ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular sonucunda, öğrenciler için kısa süreli de olsa yurt dışında eğitim almanın onlara önemli deneyimler kazandırdığı anlaşılmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına göre;

Görüşme yapılan öğrencilerin Erasmus Plus programına ilişkin en çok internet üzerinden araştırma yaparak ve enstrüman hocalarından bilgi edindikleri, bunun yanı sıra okul aracılığıyla veya okuldaki etkinlikler aracılığıyla bilgi edinen öğrenci sayısının az olduğu,

Öğrencilerin çoğunun Erasmus Plus kapsamında öğrenci öğrenim hareketliliği programını tercih etme sebebinin mesleki ve kişisel deneyimlerini arttırmak olduğu,

Öğrencilerin yurtdışı eğitim sürecinde karşılaştıkları zorluklara ilişkin görüşlerinin başında burs miktarının yeterli olmadığı ve bu sebeple konserlere ve sosyal etkinliklere yeterince katılamadıkları,

Kendilerini ifade etme konusunda yabancı dillerinin yeterli olmadıkları

Görüşme yapılan öğrencilerin gittikleri ülkede direkt bir ayrımcılıkla (din, dil, ırk, etnik, cinsiyet vb) karşılaşmadıkları fakat zaman zaman ayrımcılıkla karşılaşanlar olanlar olduğunu duydukları, Türkiye'nin hakkında bazı ön yargılarla karşılaştıkları,

Öğrencilerin Erasmus Plus kapsamında gittikleri okullarla, Türkiye'deki okulların imkanları ve eğitim düzeyi hakkındaki görüşleri incelendiğinde öğrencilerin tamamına yakınının eğitim kalitesini, okul imkanlarını, nota arşivini ve fiziki koşulları daha iyi buldukları,

Öğrencilerin gittikleri ülkede Türk müziği ve Türk kültürünü tanıtıcı etkinlikler yaptığı, ve bu etkinlerin yabancı meslektaşları tarafından ilgi ve beğeniyle karşılandığı tespit edilmiştir.

Tartışma ve Öneriler

Erasmus Plus kapsamındaki öğrenci öğrenim hareketliliği programı lisans, yüksek lisans ya da doktora gibi bir diploma edinme programı olmasa da Türkiye'deki üniversite öğrencilerine sağlanmış önemli bir yurt dışı eğitim imkanı olarak kabul edilebilir. Bu kapsamda 2014 ve 2018 yılları arasında yükseköğretim kurumlarından toplam 270 müzik alanı öğrencisi yurt dışındaki üniversitelerde eğitim almıştır. Türkiye'de üniversite bünyesinde 26 adet müzik öğretmenliği anabilim dalı, 18 adet güzel sanatlar fakültelerine bağlı müzik bölümü, 40 adet de konservatuvar vardır (www.müzikegitimcileri.net). Bu sonuçlara göre Türkiye'de yükseköğretim kurumlarına bağlı toplam 84 adet müzik alanında eğitim veren kurum bulunmaktadır. Ulusal Ajans'ın verilerine göre 84 adet müzik okulundan 5 yılda 0,6 adet öğrencinin yurt dışına yollandığı görülmektedir. Bu sayının artırılması için Erasmus Plus öğrenci öğrenim hareketliliği ve staj hareketliliği hakkında yapılacak etkinliklerle ilgili okul idarelerinin daha destekleyici, yönlendirici ve sistematik bir yaklaşımla öğrencinin bilgi edinmesini sağlaması önem taşımaktadır. Özellikle Erasmus Koordinatörlüğü ve okulların Erasmus temsilcileri yurt dışı öğrenci öğrenim hareketliliği hakkında öğrencileri daha fazla bilgilendirmelidirler.

Araştırma sonuçlarında öğrencilerin Türk müziğini ve Türkiye'yi tanıtıcı etkinliklerde bulundukları görülmektedir. Erasmus Plus kapsamında yurt dışına gönderilen müzik öğrencileri mesleki eğitim almalarının yanı sıra, Türk müziğini ve Türkiye'yi tanıtıcı etkinliklerde bulunmaları Türk kültürünün tanıtılmasına katkı sağlamaktadır. Bu sebeple bu tür programlar ülkenin tanıtımı için bir fırsat olarak görülmelidir. Bununla birlikte öğrencilerin de yabancı bir ülkede bulunmaları farklı kültürleri tanıyarak genel kültürlerinin gelişimine katkı sağlamaktadır.

Tekin ve Gencer (2013) Erasmus programının Türk üniversitelerinde ve üniversite öğrencilerinde etkisini incelediği çalışmasında da programın öğrencilere farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olma, ilerideki hayatlarında akademik ve profesyonel kariyerlerinde gelişimle beraber kolay ve ucuz seyahat etme imkanı sağladığını belirtmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, Erasmus Plus kapsamında yurtdışına giden öğrencilerin eğitim sürecinde en çok yabancı dille ilgili sorun yaşadıkları görülmüştür. Dinçer vd. (2017) ve Ersoy (2013) , Erasmus programı koordinatörlerinin öğrencilerin benzer şekilde en sık dile getirdiği sorunlardan birinin İngilizce açılan ders sayılarının sınırlı olması ve öğrencilerin dil seviyelerinin beklenilen düzeyin altında olması olduğunu belirtmiştir. Programın etkisinin artırılması için yurt dışına yollanacak öğrencilere yönelik Üniversite rektörlüklerince ve Erasmus koordinatörlüklerince İngilizce konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik yoğun kurslar düzenlenmelidir.

Araştırma sonuçlarında bazı katılımcıların önyargı içeren bazı ifadelere ve Türklerin yaşam tarzına ilişkin çeşitli sorularla karşılaştıkları görülmüştür. Bu bağlamda öğrenci değişim programlarının aynı zamanda farklı kültürler arasında oluşmuş/oluşabilecek olumlu/olumsuz önyargıların eritilebilmesi

için bir fırsat olduğunu söylemek de mümkündür. Ersoy (2013:163) Erasmus kapsamında yurtdışına giden öğretmen adaylarıyla odak grup görüşmesi yaptığı çalışmasında öğretmen adaylarının dili etkin kullanamama, kültürel önyargılar ve kültürel farklılıklar konusunda sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Dinçer vd (2017; 210) ise Erasmus koordinatörlerinin yurtdışına giden ve yurtdışından gelen öğrencilere yönelik görüşlerinin incelendiği çalışmasında gelen öğrenciler açısından kültürlerarası kaynaşma, önyargıların yok edilmesi ve farklı öğretim yöntemlerini deneyimleme; giden öğrenciler açısından incelendiğinde ise evrensel bakış açısı kazanma ve bireysel kazanımlar elde etmeyi programın olumlu kazanımları olarak belirtmiştir.

Araştırma kapsamında görüşme yapılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun gittikleri ülkenin eğitim imkanlarının Türkiye'den daha iyi olduğunu ifade ettiği görülmüştür. Benzer şekilde Özdem (2013: 82) farklı bölümlerde okuyan öğrencilerle yaptığı çalışmasında Erasmus'la yurtdışına giden öğrencilerin neredeyse tamamının gitmiş oldukları üniversitelerde eğitim-öğretim olanaklarının daha iyi olduğu; sınıflarındaki ders materyalleri araç ve gereçlerin fazla olduğu, sınıfların fiziksel ve teknolojik alt yapılarının daha iyi olduğu ve ders ortamlarındaki öğrenci sayısının az olduğunu ve bu durumun dersin verimliliği açısından olumlu olduğunu belirttiklerini ifade etmektedir. Bu görüşleri dikkate alıp eğitim sistemimizin eksik yönleri tespit edilmeli ve düzeltilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Sonuç olarak; Erasmus Plus adı altında yürütülen öğrenci öğrenim hareketliliği ile yurt dışına giden müzik alanı öğrencileri mesleki kazanımlarının yanı sıra, Türk müziğini, Türk kültürünü ve Türkiye'yi tanıtma açısından da önemli bir görevi yerine getirmektedirler. Bu sebeple müziğin evrensel değerler açısından birleştirici ve kaynaştırıcı gücü de dikkate alındığında müzik ve güzel sanatlar alanından daha fazla öğrencinin yurt dışına yollanması sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Brott, P. E, & Myers, J. E. (2002). Development of professional school counselor identity a grounded theory. Merriam, S. B., & Associates. (Eds). *Qualitative Research in Practice Examples for Discussion and Analysis(pp. 145-160),* San Francisco: Jossey-Bass A Wiley Company.

Ece, A. S. (2006). 1904 – 2004 Yılları Arasında Çağdaş Türk Bestecilerinin Biyografik Özellikleri Ve Eğitim Süreçleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Güzel Sanatlar Özel Sayısı, 2006.)*

Ersoy, A. (2013). Türk öğretmen Adaylarının Kültürlerarası Deneyimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar: Erasmus Değişim Programı Örneği. *Eğitim ve Bilim. Cilt 38. Sayı 168. (154-166).*

Dinçer, Ç., Aslan, B., &Bayraktar, A., (2017). Ankara Üniversitesi Erasmus Koordinatörlerinin Erasmus Programına İlişkin Görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Yıl: 2017, Cilt: 50, Sayı: 2, 201-223.*

Duman, T. (2001). Avrupa birliği eğitim programları "Socrates programı". Milli Egitim Dergisi, (149), 74-80.

Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık

Kurtaslan, Z., Yöre, S. (2007). Türkiye'de Müzik Eğitiminin Kurumsallaşma Sürecinde Alman Müzik Eğitimcilerinin Yeri ve Önemi. I. Uluslararası Tarihi ve Kültürel Yönleriyle Türk-Alman İlişkileri Sempozyumu, 8-10 Ekim 2009, Konya.

Özdem, G.(2013). Yükseköğretim Kurumlarında ERASMUS Programının Değerlendirilmesi (Giresun Üniversitesi Örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi 2013, Cilt 19, Sayı 1, ss: 61-98.*

Say, A. (1998). *Türkiye'nin müzik atlası*, İstanbul: Borusan Kültür ve Sanat Yayınları..

Şahin, M., Duman, R. (2008). Cumhuriyetin yapılanma sürecinde müzik eğitimi. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, Yıl, 2008, Cilt:7, Sayı:16, s.s:259-272.*

Tavşancıl, E., Aslan, A.E (2001). İçerik *Analizi Ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.

Tekin, U, Gencer Hiç, A. (2013). Effects of the Erasmus Programme on Turkish Universities and University Students. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt 15. Sayı 1. 109-122.*

Türnüklü, A. (2000). Eğitim Bilimi Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. Cilt 6. Sayı: 4. ISSN: 1300-4832*

Yıldırım A., Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin.

Web Kaynakları

NEÜ, (2019). Erasmus Plus Koordinatörlüğü https://www.erbakan.edu.tr/erasmus/sayfa/444.) Erişim tarihi:10.08.2019

Ulusal Ajans, (2017). Erasmus+ Program Rehberi http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/ErasmusPlus/erasmus-2017-program-rehberi-(tr).pdf?sfvrsn=0 Erişim tarihi: 18.07.2019

http://www.muzikegitimcileri.net/ Erişim tarihi: 10.07.2019